

Certyfikacja klastrów energii

Ministerstwo Energii ogłosiło II Konkurs dla klastrów energii, w którym wyróżnione klastry otrzymają Certyfikat Pilotażowego Klastra Energii. Do I edycji Konkursu zgłosiło się 115 klastrów energii z całej Polski. Certyfikat otrzymały 33 klastry z 12 województw, w tym 10 klastrów certyfikat z wyróżnieniem.

Barbara Adamska,
ADM Poland

Gorące lato dla klastrów energii

Ogłoszony w dniu 28 czerwca 2018 roku II Konkurs dla klastrów energii umożliwia ubieganie się o Certyfikat Pilotażowego Klastra Energii. Zgodnie z Regulaminem Konkursu, termin składania wniosków to 30 lipca 2018 roku. Wymagana jest aplikacja zarówno poprzez formularz umieszczony na stronie internetowej resortu: <https://www.gov.pl/energia>, jak i dostarczenie dokumentów aplikacyjnych w formie papierowej do instytucji organizującej konkurs, czyli do Departamentu Energii Odnawialnej i Rozproszonej w Ministerstwie Energii. Dokumenty mogą być dostarczone osobiście lub przesłane za pośrednictwem kuriera lub operatora pocztowego w rozumieniu Ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku – Prawo pocztowe.

Wymagane w Konkursie dokumenty aplikacyjne to wypełniony formularz strategii rozwoju klastra energii, umowa/porozumienie utworzenia klastra energii oraz bilans energetyczny. Wzór

formularza strategii rozwoju klastra stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu i jest do pobrania na stronie internetowej konkursu.

Ocena klastrów

Regulamin II Konkursu przewiduje, że ocena klastrów zostanie dokonana do dnia 15 października 2018 roku. Ocena dokonywana jest w dwóch etapach:

- ocena według kryteriów formalnych, dokonywana przez Komisję Oceniającą, powołaną przez instytucję organizującą konkurs, czyli Departament Energii Odnawialnej i Rozproszonej w Ministerstwie Energii, spośród pracowników resortu,
- ocena według kryteriów merytorycznych, dokonywana przez Panel Ekspertów, składający się z ekspertów zewnętrznych, członków Komisji Oceniającej oraz przedstawicieli samorządów województw w zależności od siedziby klastra energii.

Wyniki I Konkursu pokazują, że dokumenty zgłoszeniowe należy przygotować z dużą starannością. W pierwszej edycji Konkursu ze 115 wniosków zgłoszeniowych pozytywnie etap oceny formalnej przeszło 70 wniosków. Oznacza to, że 45 klastrów energii nie wypełniło wymogów formalnych, mimo możliwości jednorazowego uzupełnienia wniosku lub złożenia wyjaśnień. Z 70 klastrów energii, które zostały zakwalifikowane do etapu oceny merytorycznej, certyfikat uzyskały zaledwie 33 klastry. Oznacza to, że ponad połowa klastrów, które zakwalifikowały się do etapu oceny merytorycznej, nie spełniła warunków merytorycznych przewidzianych Regulaminem Konkursu.

Kryteria formalne oceny klastrów

Pozytywne przejście etapu oceny formalnej przez klastery jest warunkiem skierowania go do oceny w oparciu o kryteria merytoryczne. Ocena formalna dokonywana jest przez Komisję Oceniającą, liczącą co najmniej pięciu członków – pracowników Ministerstwa Energii. Ocena według kryteriów formalnych zgłoszonego wniosku dokonywana jest niezależnie przez dwóch członków Komisji Oceniającej, wyznaczonych przez Przewodniczącą Komisji. Jeżeli na etapie oceny formalnej zostaną stwierdzone braki w dokumentacji lub elementy wymagające poprawy, organizator konkursu zwraca się jednokrotnie, za pośrednictwem poczty elektronicznej do podmiotu, który przesłał zgłoszenie, z prośbą o uzupełnienia lub wyjaśnienia. Wniosek nieuzupełniony przez klastery energii nie podlega ocenie merytorycznej.

Kryteria formalne, wg których dokonywana jest ocena klastra:

- Kompletność dokumentacji – sprawdzane jest, czy wnioskodawca złożył formularz zgłoszeniowy klastra wraz z wymaganymi załącznikami, oraz weryfikuje się kompletność i spójność logiczną wymaganych informacji w ramach formularza i załączników.
- Potwierdzenie klastra energii jako podmiotu spełniającego definicję klastra energii określoną w Ustawie o odnawialnych źródłach energii (zawarta ważna prawnie umowa/porozumienie oraz zakres podmiotowy członków klastra).
- Zgodność celów oraz zakresu funkcjonowania klastra energii z realizowanymi/planowanymi inwestycjami/przedsięwzięciami.

Zgodność z definicją klastra energii

Aspektem, któremu klastry energii powinny przywrócić się uważnie na etapie składania zgłoszeń aplikacyjnych, jest zweryfikowanie, czy porozumienie cywilnoprawne, na mocy którego powołano daną inicjatywę klastrową, spełnia wymogi definicji klastra energii zawartej w Ustawie o OZE oraz czy wszystkie podmioty – sygnatariusze tego porozumienia – spełniają zapisy tej definicji.

Zgodnie z art. 2 pkt 15a Ustawy o OZE, klastery energii to „cywilnoprawne porozumienie, w skład którego mogą wchodzić osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki naukowe, instytuty badawcze lub jednostki samorządu terytorialnego, dotyczące wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania, dystrybucji lub obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub z innych źródeł lub paliw, w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV, na obszarze działania tego klastra nieprzekraczającym granic jednego powiatu lub 5 gmin;

klastery energii reprezentuje koordynator, którym jest powołana w tym celu spółdzielnia, stowarzyszenie, fundacja lub wskazany w porozumieniu cywilnoprawnym dowolny członek klastra energii, zwany dalej »koordynatorem klastra energii«.

Warto zwrócić uwagę, że zgodnie z ustawową definicją uczestnikami klastra energii mogą być osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki naukowe, instytuty badawcze lub jednostki samorządu terytorialnego. W definicji nie zostały uwzględnione jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, czyli tzw. ułamne osoby prawne. Są to przykładowo: spółki jawne, spółki partnerskie, spółki komandytowe, spółki komandytowo-akcyjne i wspólnoty mieszkaniowe.

Inne aspekty, na które warto zwrócić uwagę, to zgodność przedmiotu działalności oraz obszaru działalności danej inicjatywy klastrowej z zapisami definicji w Ustawie o OZE. Sposób powołania koordynatora klastra powinien być zgodny z zapisami umowy/porozumienia o utworzeniu klastra. Warto jest też zweryfikować, czy forma prawna porozumienia i zakres klastra wynikający z formularza strategii rozwoju klastra jest zgodny z zapisami Ustawy o OZE.

Podmiot zgłaszający klastery energii

W Regulaminie II Konkursu dla klastrów energii, wzorem Regulaminu I Konkursu, pojawia się pojęcie oraz zawarta jest definicja „podmiotu zgłaszającego klastery energii”. Zgodnie z § 1 pkt. 7 Regulaminu II Konkursu dla klastrów energii, „Podmiot zgłaszający klastery energii” to „podmiot uprawniony do reprezentowania klastra energii wskazany w porozumieniu cywilnoprawnym, o którym mowa w art. 2 ust 15a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r., poz. 1148 z późn. zm.), mający siedzibę lub miejsce zamieszkania na obszarze działania klastra”.

Zgodnie z tym zapisem Regulaminu, podmiot zgłaszający klastery musi:

- mieć siedzibę lub miejsce zamieszkania na obszarze działania klastra,
- być uprawnionym do reprezentowania klastra na mocy zapisów porozumienia o ustanowieniu klastra.

Jest to niezwykle ważny zapis Regulaminu, który trzeba mieć na uwadze, przygotowując dokumentację aplikacyjną. Podmiot zgłaszający klastery energii odgrywa w procesie aplikacji niezwykle istotną rolę – to on zgłasza klastery energii do Konkursu, do niego kieruje korespondencję instytucja organizująca Konkurs w przypadku konieczności uzupełnienia dokumentacji lub złożenia dodatkowych wyjaśnień oraz to on reprezentuje klastery podczas osobistej prezentacji przed Panelem Ekspertów w ramach oceny merytorycznej klastra. To podmiot zgłaszający klastery energii jest informowany o wyniku oceny oraz o sposobie przekazania certyfikatu pilotażowego klastra energii.

Kryteria merytoryczne oceny klastrów energii

Klastry, które pozytywnie przeszły etap oceny formalnej, poddawane są ocenie wg kryteriów merytorycznych. Oceny tej dokonuje Panel Ekspertów. W ramach tego etapu odbywa się osobista prezentacja klastra energii przed Panelem Ekspertów. W uzasadnionych przypadkach prezentacja taka może się nie odbyć.

Regulamin wymienia pięć kryteriów merytorycznych oceny klastrów energii:

1. Określenie zapotrzebowania klastra energii na energię i paliwa oraz stopnia zaspokojenia ich potrzeb w wyniku realizacji przedstawionej strategii rozwoju klastra energii.

Kryterium to jest spełnione, jeśli co najmniej 50% zapotrzebowania w domenie działania klastra energii na ciepło i inne nośniki wykorzystywane przez odbiorców do produkcji ciepła użytkowego lub 30% zapotrzebowania na energię elektryczną zaspokajane jest (statystycznie) przez wytwórców będących członkami klastra energii. Klaster nie musi tego warunku spełniać na dzień składania wniosku. Uzyskanie wartości opisanych w ramach kryterium powinno wynikać z przedstawionej strategii.

2. Lokalny charakter klastra.

Lokalność klastra dotyczy zarówno członków klastra, jak i lokalnych źródeł energii. W dokumentach aplikacyjnych należy wymienić członków klastra oraz wykazać ich powiązanie na poziomie lokalnym z klastrem energii. Podmioty będące członkami klastra energii powinny mieć siedzibę bądź działalność powiązaną z obszarem działania klastra. W ramach rozpatrywania zasobów lokalnych źródeł energii należy zweryfikować, czy lokalne zasoby energetyczne, w tym w szczególności zasoby OZE i paliw odpadowych znajdujących się na terenie klastra, zostały zbadane i zaplanowano stosowne ich wykorzystanie w ramach strategii rozwoju klastra energii.

3. Wykazanie minimalnego udziału energii z OZE lub kogeneracji i ciepła odpadowego w produkcji w zużyciu ogółem energii przez członków klastra energii.

Kryterium to jest spełnione, jeśli co najmniej 15% energii zużywanej przez członków klastra energii jest produkowane z OZE (minimalne wymaganie Komisji Europejskiej dla produkcji energii elektrycznej przez Polskę w 2020 roku) lub co najmniej 20% energii zużywanej przez członków klastra energii jest produkowane w kogeneracji lub jest ciepłem odpadowym (łącznie). Wskazane parametry odnoszą się do docelowego kształtu klastra energii wynikającego z przyjętej strategii klastra energii.

4. Zgodność strategii rozwoju klastra energii z obowiązującymi miejscowymi, lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

W ramach kryterium badana jest korelacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych z planami gospodarki niskoemisyjnej gmin oraz innymi strategicznymi dokumentami gmin, na terenie których realizowane będą inwestycje.

5. Warunki i realność powodzenia wdrożenia strategii rozwoju klastra energii na podstawie oceny analizy SWOT.

Członkowie Panelu Ekspertów, po wysłuchaniu podmiotu zgłaszającego klastrów energii, przyznają klastrowi punkty w skali od 1 do 10. Pozytywna rekomendacja przyznania certyfikatu pilotażowego klastra energii przez Panel Ekspertów jest możliwa, gdy średnia punktacja jest równa lub wyższa niż 5.

Klasy energii w Ustawie o energetyce rozproszonej

Regulamin II Konkursu dla klastrów energii oraz wyniki I edycji Konkursu pokazują, że konkurs nie jest łatwy, a dokumenty aplikacyjne muszą być przygotowane niezwykle skrupulatnie. W I Konkursie etapu oceny formalnej nie przeszło 45 klastrów na 115 zgłoszonych. Etapu oceny merytorycznej nie przeszła ponad połowa klastrów – z 70 klastrów energii, które przeszły do tego etapu, Certyfikat Pilotażowego Klastra Energii uzyskały 33 klasy.

Można przypuszczać, że Ministerstwu Energii zależy na wybraniu inicjatyw dojrzałych, we współpracy z którymi resort będzie mógł identyfikować bariery rozwoju energetyki rozproszonej oraz wypracować regulacje stymulujące rozwój tego segmentu rynku. Zgodnie z deklaracjami Ministerstwa Ustawa o energetyce rozproszonej została zgłoszona do planu prac rządu. Nie jest wykluczone, że jej treść będzie znana już w I połowie 2019 roku. Można oczekiwać, że znajdzie się w niej szereg regulacji dotyczących funkcjonowania klastrów energii. Również w tym kontekście jest celowe, aby klasy, z którymi i na przykładzie których Ministerstwo Energii regulacje te będzie wypracowywać, stanowiły przykłady najlepszych praktyk, tak aby regulacje te odpowiadały potrzebom rynku.

magazyn

fotowoltaika

ZAPRASZAMY NA NASZE STOISKO NR 39 W PAWILONIE R

PODCZAS

31. MIĘDZYNARODOWYCH ENERGETYCZNYCH
TARGÓW BIELSKICH

ENERGETAB 2018

11-13 WRZEŚNIA 2018 R.

BIELSKO-BIAŁA